

GAZETA INVĂȚĂMÎNTULUI

Anul XX-Nr. 939

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

Vineri 22 martie 1968
4 pag. 25 bani

CULTURA GENERALĂ ÎN FORMAREA INTELECTUALULUI DE AZI

Carte de vizită și garanție intrinsecă a poziției intelectualului zilelor noastre, cultura generală, obiectiv și mijloc în același timp, acționând pe arena schimbului de idei — un adevărat cec la purtător, este în prezent un bun la a cărui dobândire organizațiile se luptă din ce în ce mai mult și de către din ce în ce mai mulți, un solid act de identitate al omului prezent la toate fenomenele progresului social, receptiv la noua gata în orice moment să se la întrecere cu sine însuși în domeniile din ce în ce mai largite ale cunoașterii. Așa stind lucrurile, contemporaneitatea înregrează o legătură strinsă între utilitatea socială a omului și cultura lui generală. Anchetă de față își propune să aducă în fața cititorilor câteva dintre aspectele majore ale acestei legături.

dițiilor care au favorizat apariția și dezvoltarea genului uman și a civilizației umane, să abia o concepție științifică împede despre universul de fapte, fenomene și idei în care trăiește; să cunoască capodoperele din arta și literatura națională și universală și să fie capabil să le guste frumusețea; să știe să-și dezvolte și să-și mențină forțele fizice și psihice; să fie convins că participarea sa directă la treburile obștești ale societății este o datorie civică și umană. Multiplă și îmbrățișând domenii care țin în mod egal de instruire și de

Avramescu, directorul general al Centrului de documentare științifică al Academiei — iar câștigarea acestei poziții preponderente a științei în viața societății, explicată firesc prin importanța aplicațiilor științei în lumea de azi pretinde ca acest aspect să se reflecte fidel și în ceea ce numim cultura generală a unui veritabil intelectual. Devine necesar deci să se examineze necesitatea punerii în contact a elevului ultimelor clase din liceul de cultură generală, la un nivel de informare succint, cu elementele principale ale noulor ramuri ale științei. În recent publicatul studiu privind dezvoltarea învățămîntului de cultură generală se preconizează includerea în programe a unor noțiuni de istoria filozofiei. În aceeași ordine de idei ni se pare util să se completeze cultura generală a elevilor cu noțiuni din domeniul istoriei gândirii științifice și creației tehnice și chiar cu noțiuni elementare din domeniul științei despre științe. Concentrarea conținutului unor discipline, prin predaarea acestora sub formă de sinteze — cum de pildă se și experimentează pentru științele biologice — va permite să se găsească locul și timpul necesar pentru predarea acelor noțiuni din domeniul evoluției concepțiilor științifice și al realizărilor tehnice care, fără să țină de specialitate, îmbogățesc cultura generală, conducând la mai profundă înțelegere a fenomenului științific contemporan.

Prof. univ. Mihai Marinescu, de la Institutul politehnic din Iași, consideră că formația celui ce absolvă liceul trebuie să includă, în mod inerent, și elementele de comportament necesare unei evoluții satisfăcătoare pe arena socială, ca și cunoștințele legate de domeniul psihologiei, educației sociale etc., care își au rolul lor nu numai în întregrea culturii viitorului intelectual, dar și în formarea deprinderilor

DUMITRU TODERICIU

(Continuare în pag. a 2-a)

Start pentru vacanță!

Astăzi începe vacanța de primăvară a elevilor. O vacanță care vine la scurt timp după ce, atât în „Hotărîrea cu privire la sarcinile organizațiilor de partid, de stat și obștești, ale U.T.C. pentru îmbunătățirea muncii educative în rîndul tineretului”, adoptată de C.C. al P.C.R., cit și în plenaryle Consiliului Național al Organizației Pionierilor, precum și în dezbaterile care le-au urmat, s-a pus un accent puternic pe necesitatea de a se face loc cit mai larg în organizarea vacanțelor și în general a timpului liber al elevilor, inițiativei lor creatoare.

Consultînd cîteva calendare de vacanță ne-am dat seama că acest deziderat prinde viață. De bun augur sînt în acest sens cîteva din proiectele de vacanță ale Liceului nr. 1 din orașul Alexandria. Foarte mulți dintre elevii lui, avînd biciclete, și-au exprimat dorința de a face, în vacanță, un tur ciclist. Școala a luat în considerare propunerea lor și toți bicicliștii liceului vor porni în cursă, într-un convingător, spre pădurea Anini. Acolo se va iniția și un concurs

de pescuit pe riul Vedea și un concurs de fotografii, pădurea și împrejurimile fiind deosebit de pitorești. Elevii inițiatori s-au gîndit și la o recompensă pentru cei mai norocoși pescari, ca și pentru cei mai inspirați și pricepuți fotografi. Sub aceleași laudabile intenții este proiectată și vacanța celor mai mici elevi de la clasa a IV-a vor pleca mîine, sîmbătă, prin O.N.T., într-o tabără turistică la Bușteni. Pentru cei mai mulți va fi prima inițiere cu mîntui și pădurea.

Și inițiativele pe care le dovedesc școlarii din comuna Botoșana, județul Suceava sînt încurajate și valorificate de profesorii lor. Pasionați iubitori ai naturii, ei își vor petrece multe ceasuri în mica lor grădiniță botanică. Am consemnat aici acțiunile citorva școli care s-au aliniat spiritului nou în care trebuie înțeleasă vacanța. Și aceasta mai mult din îndemnul ca startul pentru vacanță să fie luat în cele mai corespunzătoare condiții.

PRIMA ȘCOALĂ DE PROGRAMATORI ȘI-A ÎNCEPUT CURSURILE

La Grupul școlar al Ministerului Învățămîntului din b-dul Iacul Tei din București a avut loc luni dimineața festivitatea de deschidere a școlii de programatori pentru mașinile electronice de calcul. Prima de acest gen în țara noastră, Școala de programatori va avea durata de un an de studii, eșalonat în două semestre a cite 15 săptămîni.

Înzestrarea economiei noastre naționale cu echipamente moderne de calcul și de prelucrare a datelor determină, firesc, preocuparea pentru pregătirea de cadre în acest domeniu. Vor fi pregătite cadre specializate cu diferite profiluri — post liceale și post universitare, menite să deservesc mașinile complexe de calcul cu maximum de eficacitate și randament.

Programatorul este specialistul care, pe baza algoritmilor stabiliți de către matematicieni, transformă datele problemei de rezolvat într-un limbaj accesibil calculatorului; cu alte cuvinte el elaborează programul pentru mașina de calcul electronic care rezolvă problema cu rapiditatea caracteristică, depășind capacitățile de calcul ale unor colective numeroase și specializate la un loc. După efectuarea calculului în mașină, programatorul le traduce din nou rezultatele într-un limbaj accesibil celor interesați.

Elevii care urmează cursurile școlii de programatori nou înființate sînt recrutați, pe baza unui concurs de admitere, dintre absolvenții liceului cu diplomă de bacalaureat. Concursul verifică, prin probă scrisă și orală, cunoștințele de matematică (algebră și analiză) din materia secției reale a liceului.

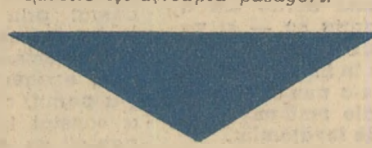
Personalul didactic care va lucra în cadrul acestei școli este alcătuit numai din cadre didactice de înaltă specialitate, de la catedrele de matematică-mecanică ale Universității București și ale Institutului politehnic.

La baza pregătirii viitorilor programatori stau disciplinele matematice. Elevii vor studia un curs de bază cuprinzînd capitolele de matematică speciale și programare matematică, calculul probabilităților și statistica, analiza numerică, informatica aplicată și teme de programare, limbaj algoritmic etc. — în total 11 discipline.

Elevii vor face aplicații practice o zi pe săptămîna, în școală și la centrele de calcul.

Absolvenții școlii de programare pentru mașini de calcul electronic vor îndeplini, lucrînd pe lîngă matematicieni, rolul de programatori la centrele de calcul sau la acele întreprinderi de înaltă tehnicitate și productivitate care au propriile lor mașini de calcul.

Succesiune de coincidențe: în broderia de ramuri, o boare mîngîtoasă și aromitoare, o tușă vagă de muguri; în lumea elevilor, un cuvînt de ordine: „a venit vacanța”; la debarcader, dărcile își așteaptă pasagerii

Bacalaureatul — un prolog...

Firească, prima întrebare în investigarea a ceea ce pedagogii s-au obișnuit să numească baza culturii generale a intelectualului de azi privește nivelul de „sîntă” (înțelegînd prin aceasta încredințarea, receptivitatea la înțelegerea fenomenului științific abordat pe coordonatele rațiunii și acel simț critic necesar piercerii esenței fenomenelor), pe care trebuie, sau mai bine sîr trebui să-l abia un tânăr bacalaureat.

Ce ar trebui să știe bacalaureatul? Conf. univ. dr. Ion Stanciu, director adjunct al Institutului de științe pedagogice, rezumînd profilul intelectual al celui care se află pe pragul intrării în facultate, precizează:

„Să-și poată explica, la nivelul științei contemporane, cele mai de seamă din cele mai frecvente fenomene ale naturii; să cunoască și să înțeleagă acele evenimente istorice ale căror consecințe au fost esențiale pentru evoluția societății; să abia o viziune de ansamblu asupra con-

ANCHETA NOASTRĂ

educație, viziunea aceasta, considerată de interlocutorul nostru ca a sîrbătorii acest eveniment important nu numai în viața liceului, ci a întregului județ. Mîndru de onoarea care i s-a făcut, tîrîndu-l liceu din Tîrgu-Cărbunestii a cinstit această sîrbătoare printr-o frumoasă și emoționantă manifestare. În semn de omagiu adus marelui poet, întregul liceu s-a transformat într-un muzeu al comorilor de artă populară gorjencească. Fiecare clasă, fiecare sală, fiecare colț al liceului a fost împodobit nu numai cu nestematele scrisurii argheziene, ci și cu vestitele costume și podoabe purtate cu mîndrie de oamenii acestor plaiuri. Am citit, așezate pe pînză străvezie de borangic sau pe cusături meșteșugit lucrate, pagini cu scrisul frumos și mărunț al poetului, versuri din „Flori de muguri”, „Cîntarea omului”, „Cuvinte potrivite”, rînduri din vestitele sale „Bilete de papagal” sau din usu-tătoarele pamflete argheziene. Am privit cu incintă desenele din „Drumul cu povești”, dăruite copiilor și alăturate aici, în vitrinele muzeului, cu urciocare și tarfuri de ceramică cu motive populare.

După festivitatea de decernare a numelui „Tudor Ar-

LICEELE „TUDOR ARGHEZI”

În luna aceasta a lui mărțișor, luminoasă, blîndă, încercată de mireasmă ca însuși Mărțișorul intrat în nemurire a dată cu stîpînii și gospodarul său, Oltenea toată a adus un cald și vibrant omagiu marelui său fiu, Tudor Arghezi, neîntrecut tîrîndu-l pînă-n Bănia Craiovei, bătrîni și tineri au sîrbătorit cu aceeași emoție și profundă recunoștință atribuirea prin înalt decret al Consiliului de Stat numelui „Tudor Arghezi”, înscris începînd din acest martie, ca un simbol, pe frontispiciul a două lăcășuri de învățatură. De acum, din luna aceasta, cîteva mii de școlari, copii cu cravată și gît sau adolescenți, vor purta pe mîna dreaptă emblemele școlilor „Tudor Arghezi”. Sensul acestei nobile investiții este generos și înălțător — ceea ce a purta numele celor mai luminoase, mai proeminente personalități ale culturii și științei noastre.

La Tîrgu-Cărbunestii s-au înființat sîmbăta trecută sute de locuitori ai Gorjului, înutul pietros al Oltenei de nord, care a dat patriei neîntrecuți șleutiori ai pietrei și cuvîntului: Brîncuși

și Arghezi. Au venit bărbați și femei, tineri și vîrstnici pentru a sîrbători acest eveniment important nu numai în viața liceului, ci a întregului județ. Mîndru de onoarea care i s-a făcut, tîrîndu-l liceu din Tîrgu-Cărbunestii a cinstit această sîrbătoare printr-o frumoasă și emoționantă manifestare. În semn de omagiu adus marelui poet, întregul liceu s-a transformat într-un muzeu al comorilor de artă populară gorjencească. Fiecare clasă, fiecare sală, fiecare colț al liceului a fost împodobit nu numai cu nestematele scrisurii argheziene, ci și cu vestitele costume și podoabe purtate cu mîndrie de oamenii acestor plaiuri. Am citit, așezate pe pînză străvezie de borangic sau pe cusături meșteșugit lucrate, pagini cu scrisul frumos și mărunț al poetului, versuri din „Flori de muguri”, „Cîntarea omului”, „Cuvinte potrivite”, rînduri din vestitele sale „Bilete de papagal” sau din usu-tătoarele pamflete argheziene. Am privit cu incintă desenele din „Drumul cu povești”, dăruite copiilor și alăturate aici, în vitrinele muzeului, cu urciocare și tarfuri de ceramică cu motive populare.

După festivitatea de decernare a numelui „Tudor Ar-

ghezi” a avut loc o serbare la care și-au dat concursul, alături de elevii și profesorii școlii, zeci și sute de artiști amatori. Au venit și cîntească nobilul nume al lui Arghezi vestitii filierași din Polovraci, iscusitii taragoșiști ungureni din Cerna-dia. Și, ca întotdeauna, doinele Oltului, cîntecele și jocurile oltenesci, costumele pe care le poartă fetele și flăcăii ne-au vrîjîit, ne-au umplut de incintare, de admirație.

În acea zi luminoasă de martie marea familie a Gorjului a adus fiului său iubit cele mai adînci și calde mulțumiri pentru gloria ce i-a fîrîrit-o, dovedindu-i că-l cinstesc și-l vor cinsti după datinile strămoșești. Ca și la Tîrgu-Cărbunestii, sîrbătorea prin care s-a atribuit Liceului nr. 5 din Craiova numele „Tudor Arghezi” a reunit într-o sinceră și entuziască manifestare sute de oameni ai școlii. Și aici ea a însemnat un prilej de slăvire a operei marelui Arghezi, de manifestare a hotărîrii ce-i însuflețeste pe profesorii și elevii liceului de a cinsti așa cum se cuvine mindrul născut al școlii.

„Cînd obosit de cînt și vreme Căzu-ntră flori de țiparose, Oștirea lui de mari poema

De-apururi nouă ne rămase Stăpîna peste gînd și vie, Poruncitoare permanent... De-aceea, invîndînd a scrie, Noi împlinim un testament”.

Aceste sfîelnice dar vibrante versuri, scrise de unul din elevii liceului, sînt înscrise pe prima filă a „Biletelor de ucenici”, o tipăritură liiputană ieșită de sub teasurile tipografice în pragul consacării oficiale a liceului cu numele poetului. Ea se înscrie printre numeroasele semne de prețuire cu care liceul craiovean a sîrbătorit duminica trecută pe cel cărui îi poartă numele, este un omagiu în plus adus la cea de a 40-a primăvară de la publicarea „Biletelor de papagal”.

Fiecare vers al „Biletelor de ucenici” poartă conștiința unui legămint. Proaspeții condeieri ai liceului l-au rostit, la serbarea închinată acestui eveniment, ca pe un crez al tineretului lor, ca pe un angajament solemn că vor purta cu cînstă, prin rîvnă și învățatură, numele de pe frontispiciul școlii lor.

Cu începere din acest an ziua de 21 mai — ziua de naștere a poetului — va fi și ziua liceului. Atunci se vor organiza manifestări cultural-artistice, sesi-

uni ale cercurilor de elevi, va apare un număr special al revistei elevilor. De asemenea, celui mai bun elev i se va acorda un premiu anual „Tudor Arghezi”.

Figura marelui Arghezi, cif și însemnătatea acestor evenimente au fost reliefate la cele două sîrbători de către reprezentanții ai Ministerului Învățămîntului, ai C.C. al U.T.C. (care cu acest prilej a acordat organizațiilor U.T.C. din cele două licee Diploma de onoare a C.C. al U.T.C.), ai comitetelor județene P.C.R., precum și de poetul Tiberiu Ulan la Tîrgu-Cărbunestii și prof. univ. Al. Piru la Craiova. Prezența la serbari a Mînzurei Arghezi — care cu multă gingășie a recitat din versurile poetului — și a lui Barbu Arghezi — care a evocat momente din viața acestuia — au adus manifestărilor un plus de emoție și solemnitate.

Cele două sîrbători, reunite de fapt într-una singură, mare și de neuitat, au constituit pentru fiecare participant nu numai niste „documente de inimă”, așa cum spunea fiul poetului, ci un puternic, un autentic și vibrant prilej de educație patriotică.

MONICA VERDEȘ

„SĂGETĂTORUL”

Un lucru extrem de îmbucurător: în toată mai numeroase licee iau ființă cenzurii literare și reviste școlare, realizări ale adolescenței străbătute de fiorii sensibilității artistice, ai poeziei care înfrumusețează existența cotidiană. Și nu sîntem preumțioși afirmînd că în aceste mici laboratoare se plămădesc marile talente, că la aceste modeste școli ale cuvîntului își încep ucenicia maestrului de miine ai literaturii române.

În spiritul directivelor trasate în Hotărîrea „Cu privire la sarcinile organizațiilor de partid, de stat și obștești, ale U.T.C. pentru îmbunătățirea muncii educative în rîndul tineretului”, adoptată de C.C. al P.C.R. în Plenara din 29 noiembrie — 1 decembrie 1967, în Capitală a luat ființă cenzurul literar „Săgetătorul”, care intrunește 80 dintre cei mai înzestrați elevi din cenzurile liceelor bucureștene. Fără a se substitui acestora, fără a le răni „viorile prime”, cenzurul „Săgetătorul” s-a conștiat, de la începutul existenței sale, ca un cerc selectiv unde își dau înțînire cele mai promițătoare talente. În poziții gîsi aici pe tinerii de la Liceul „Mihail Eminescu”, înclinăți spre lirica mediativă, pe cei de la „I. L. Caragiale”, care se remarcă prin imagini îndrăznețe sau pe cei de la „D. Cantemir” care caută forme de armonizare între versul clasic și cel modern. Varie-

tate de înclinății, de preocupări, de tematică, de tehnică. Și, firesc — cu atât mai mult cu cit e vorba de „poezi” atât de tineri — varietate de pregătire literară, în raport cu interesele de cunoaștere ale elevilor, cu climatul școlar și cel familial, producînd decalaje în ce privește puterea de comprehensiune, limbajul critic, sistemul de referințe estetice, motivația judecăților de valoare. Iată de ce cenzurul își exercită, paralel cu rolul formativ, și pe cel informativ. În cadrul înfîlîrilor se dezbate — pe baza unui plan, dar nu rareori și spontan — probleme de estetică, de teorie și istorie literară, de sociologie a culturii, solicitate de elevi sau sugerate de lectura unor creații. Toate acestea adaugă la cultura literară cîstigată în școală, în contact cu clasicii, elementul actualității estetice absolut necesar omului modern. În discuțiile de acest fel se inițiază pe elevi și în însăși arta discuției.

Formarea gustului artistic și a simțului critic este dirijată și prin unele activități practice. De pildă, mici colective se ocupă de selecționarea și colacionarea materialelor pentru editarea unor antologiilor de pro-

Prof. TUDOR OPRIS
conducătorul cenzurii
„Săgetătorul”

(Continuare în pag. a 4-a)

Cum să predăm istoria la clasa a IV-a?

Cind se justifică logic prezența cursului sistematic? ● Criteriul decisiv ● La interferența dintre gândirea concretă și cea logico-abstractă ● Nu o sinteză simplistă, ci o selecție științifică

Valoarea educativă a faptului istoric au întotdeauna încă pe vremea cind istoria nu era scrisă. Povestirile și istorioarele despre faptele de vitejie ale strămoșilor, despre străvechile lor virtuți, despre eroismul cu care și-au apărat gila străbună, limba și obiceiurile, drepturile, au fost la noi tot atât de frecvente ca și cîntecul de laudă.

Cu timpul, istoria scrisă a devenit un mijloc organizat de educare a poporului. Este emoționantă mărturisirea cronicarului Miron Costin care în predoxia la „De neamul moldovenilor, din ce țară au ieșit strămoșii lor” arată că, deși multă vreme a stat în câmpăna, dacă să începă osteneala de a-și elabora lucrarea, s-a apucat de această lucrare întrucât „este inimă dură” a lăsa ne scris trecutul neamului. „Biruit-ău gândul — erată cronicar — să mă apuc de această lucră, să școl lumii la vedere felul neamului, din ce izvor și seminele sîntu lăcătului țării noastre, Moldovei și Țării Muntenesti și românii din țările ungurești”.

Cu aceleași gânduri își scria Petru Maior „Istoria pentru începutul românilor în Dacia”, „ca vînd românii din ce viață strălucită sînt prășiți, toți să se îndemne strămoșilor săi întru omnie și în bună cuvîntă a le urma”.

Un mare preț de ordin educativ a pus pe cultivarea istoriei naționale Nicolae Bălcescu, care defini-a istoria drept „ceea dinlăuri care a unei nații”, în care aceasta „își vede trecutul, prezentul și viitorul”.

Multiple și variate sînt căile de răspîndire a istoriei patriei, dar cea mai importantă dintre ele a fost — de la apariția sa — și va rămîne întotdeauna școala. De cînd există școala în limba română, istoria națională s-a numărat printre disciplinele sale fundamentale, pe toate treptele de învățămînt.

Ca trebuie să reprezinte istoria patriei ca obiect de învățămînt a demonstrat-o în chip magistral, încă acum 125 de ani, întemeietorul istoriografiei române moderne M. Kogălniceanu. Ceburul său cuvînt introductiv la cursul de istorie națională constituie un document clasic cu privire la marile rosturi ale predării istoriei, la răzcolitoarele sale semnificații, la infuziile sale virtuții educative.

În anii puterii populare, cînd s-a asigurat dreptul la învățătură pentru toți cetățenii țării, școala, conținînd tradițiile înaintate ale învățămîntului românesc, a adus o contribuție deosebită la propagarea istoriei patriei în masele cele mai largi ale poporului, la educarea politico-cetățenească a tineretului școlar, la formarea profilului moral-spiritual al generațiilor tinere care constituie viitorul națiunii noastre socialiste.

În condițiile actuale, cînd învățămîntul este pus în fața unor responsabilități sociale sporite, care presupun o maximă receptivitate altă față de cele mai valoroase tradiții cît și față de ultimele progrese ale științei și culturii, perfecționarea predării istoriei se impune ca o preocupare deosebită însemnată.

În momentul de față, elevii primesc unele cunoștințe de istorie națională încă din primele trei clase ale școlii generale, în cadrul lecțiilor de citire cu conținut istoric.

În clasa a IV-a istoria patriei apare ca obiect de studiu distinct, iar în ultima clasă a școlii generale și în clasa terminală a liceului istoria României se studiază de asemenea ca disciplină aparte. La prima vedere s-ar părea că avem de a face cu o soluționare satisfăcătoare. O analiză aprofundată a locului pe care îl ocupă istoria patriei în sistemul învățămîntului de cultură generală demonstrează însă că există mari posibilități de îmbunătățire calitativă a situației.

Potrivit unei vechi tradiții a școlii românești, reușită și verificată cu succes în ultimii ani, se dovedește într-adevăr indicat ca elevii să primească o serie de cunoștințe de istorie a neamului din primele clase ale școlii generale. Se realizează astfel o trecere firească de la istoria roștită cu emoție de pîrîniș sau de bunici la povestirea sorbită cu neșă de pe buzele educatorilor și apoi la lecția de citire care deschide în fața micilor școlari cartea de aur a istoriei patriei. Considerăm că forma de bază pentru transmiterea cunoștințelor de istorie în clasele I—IV este lecția de citire cu conținut istoric. Potrivit actualei programe, această formă este utilizată numai pînă la clasa a III-a, în clasa a IV-a cunoștințele fiind prezentate, potrivit prevederilor programei, „într-un curs sistematic (sublinierea noastră) în care fenomenele sociale și evenimentele din viața patriei noastre sînt tratate în semnificația istorică și în ordinea cronologică”. Este oare indicat predarea la clasa a IV-a a unui asemenea curs sistematic, pretențios conceput în planul de învățămînt, exagerat realizat în program și considerabil supraîncărcat prin manual? Experiența nu-l recomandă. De altfel, prezența unui asemenea curs este rezultatul unor exagerări. Ideea de a care s-a vorbit, cîndva, a fost justă. Ca a constată în introducerea istoriei patriei ca obiect de studiu distinct în clasa a IV-a atunci cînd pentru mulți copii această clasă însemna încheierea studiilor. De

atunci s-a realizat generalizarea învățămîntului de 7 și 8 ani, iar în prezent, potrivit sarcinii trasate de Congresul al IX-lea al P.C.R., se pregătesc condițiile pentru trecerea la școala generală obligatorie de 10 ani. Nu se poate logic ca pe parcursul școlii generale istoria patriei să fie predată o singură dată în cadrul unui curs sistematic, în clasa a VIII-a. Cînd privește clasa a IV-a, considerăm utilă prezența istoriei patriei pe un plan mai larg decît în clasele anterioare, dar nu ca un curs sistematic, cum este conceput astăzi, ci ca obiect de studiu realizat pe baza unei științifice considerări a particularităților de vîrstă ale copiilor.

Elevii din clasa a IV-a străbat delicata perioadă a trecerii de la vîrsta școlară mică la cea mijlocie, perioadă delimitată de o serie de resorturi întîme de natură psihică ce trebuie avute în vedere în predarea istoriei patriei, disciplină ce se așază pe baza unei selecții științifice. Este necesar, deci, ca predarea istoriei la clasa a IV-a să fie astfel concepută încît să găsescă ușor calea către sufletul copilului. În acest sens trebuie să se țină seama alt de marea receptivitate pe care copiii o manifestă față de tot ce aparține minunatului univers al cunoașterii, dar și de faptul că la această vîrstă, cînd se produce trecerea de la gândirea concretă la cea logico-abstractă, elevii au o capacitate de abstractizare și generalizare redusă. Considerăm că în mod firesc în clasa a IV-a trebuie să înfrățim elevilor nu întreaga istorie a țării — ceea ce se realizează în clasa a VIII-a și apoi, la un alt nivel, în ultima clasă liceală — ci numai anumite episoade, accentul punîndu-se pe caracterul evocator al momentelor cruciale din istoria patriei noastre. Stabilirea acestor episoade trebuie să se facă, bineînțeles, după criteriul științific, respectîndu-se ordinea cronologică a evenimentelor, insistîndu-se asupra celor mai reprezentative dintre ele, subliniindu-se rolul forțelor interne ale poporului, evocîndu-se rolul

personalităților a căror viață și activitate contribuie la cultivarea nobilului sentiment al dragostei de patrie și popor.

Concepută în acest sens programa de istorie pentru clasa a IV-a va înceta să mai fie o sinteză a celei de clasa a VIII-a. De altfel și aceasta va trebui să nu mai fie o prescurtare a celei pentru clasa a XII-a. Această observație se impune și cu privire la manualele de istorie patriei. O judecătoare gradată a materialului va permite predarea lui sistematic de către profesori, va ușura asimilarea conștientă de către elevi și va determina aprofundarea studiului istoriei patriei.

Este recomandabil ca în elaborarea programelor și manualelor să se evite modul enciclopedic de constituire, excesul de material informativ, și să se urmărească o asemenea selecționare și prezentare a materialului încît acesta să contribuie la dezvoltarea gândirii elevilor, la formarea capacității lor de a înțelege fenomenele istorice și interdependența lor dialectică, să trezească interesul și pasiunea pentru cunoașterea și cercetarea aprofundată a istoriei, să hrănească înaltul sentiment al iubirii de țară și popor.

O mare însemnătate pentru ridicarea nivelului procesului de studiere a istoriei patriei ar avea o editare a materialelor auxiliare. Școala — și nu numai școala — așteaptă de ani de zile împrăierea unor cărți de istoria României, a unor albume de istoria patriei, a portretelor istorice. Ar fi extrem de utilă editarea unui atlas de istorie națională care, sintem convinși, s-ar încerca printre lucrările cele mai solicitate, precum și editarea sau reeditarea unor volume de legende istorice, crestomații și alte lucrări menite să servească studiului istoriei naționale.

Prof. I. DRAGU
directorul liceului
„Ion Negulescu”, cercetător
principal la Institutul
de științe pedagogice

Școlari în vizită la Muzeul de istorie din Slatina

Cultura generală în formarea intelectualului de azi

(Urmare din pag. 1)

practice ale unui element util societății. „Este de remarcat — observă prof. univ. M. Marinescu — faptul că destul de mulți candidați la examenul de bacalaureat manifestă carențe în cultura lor generală, și ar fi să adoptăm o poziție de struț dacă nu am vedea aceasta. Am întîlnit elemente bine pregătite la matematică și fizică, însă cu lacune în domeniul culturii generale, care contrazic esența de diplomă de înțelegere a diplomei de bacalaureat. Și acest lucru este cu atât mai grav în cazul politehnicilor cu cit, în fond, absolvenții liceului vin aici în primul rînd ca să dobîndească o specializare temeinică și cu cit pe parcursul studiului în cadrul ei nu au posibilitatea nivelării golurilor. Socotesc că nu ar strica să se introducă în liceu, ca o materie importantă, un studiu de un an asupra evoluției gândirii omenești, un fel de istorie a concepției omului despre Univers și despre el însuși, în lumina procesului de creație a bunurilor materiale și spirituale care constituie, în fond, civilizația și care, în ansamblu, redau imaginea progresului uman. Poate că nu ar strica unele noțiuni de sociologie, după cum, de asemenea, geografia și istoria patriei trebuie să influențeze mai mult nu numai mintea bacalaureatului, ci și sufletul acestuia”.

Ca o concluzie a acestor aspecte se cere neapărat subliniat faptul că sumumul de cultură al tînrului bacalaureat trebuie să se exprime nu numai într-o cantitate oarecare de cunoștințe, ci și în sentimente și convingeri, într-un ansamblu de năzuințe care să tindă spre același scop: slujirea cu devotament a intereselor societății din care face parte, a culturii și progresului propriului său popor”.

Apare limpede că examenul de bacalaureat, ca barometru al unei cărări de cultură, nu poate și nu trebuie să fie în ambele lui ipoteze (aici ca etapă spre universitate și ca atestat ce dă dreptul la anumite încadrări în viața socială), decît un proleg al dezvoltării ulterioare.

Cultura generală și pregătirea de profil

Este destul de greu să se determine cu precizie calculul matematic raporturile ponderale dintre elementele culturii generale ale tînrului care se pregătește să intre pe poarta universității sau ale celui care, cu diploma de bacalaureat, își începe activitatea în diverse sectoare ale producției. În special întrebarea s-ar pune cu privire la locul pe care trebuie să-l ocupe cultura generală propriu-zisă în comparație cu pregătirea de profil.

Realizarea pregătirii de profil poate să fie satisfăcătoare în liceu, pedagogic vorbind, pe mai multe căi. După părerea conf. univ. dr. Ion Stanciu, aceasta ar trebui să însemne în special exercitarea potențelor elevilor de liceu în vederea dezvoltării aptitudinilor lor nu numai pentru o disciplină anume, ci pentru o grupă sau alta de discipline. „Cunoștințele care se vor da în plus la fiecare secție — opinează interlocutorul nostru — trebuie să răspundă mai ales necesității de a se exercita aceste aptitudini. Raportul de pondere între diferitele materii sau grupe de materii trebuie însă să țină seama de viață, de realitățile ei, care impun acordarea unei atenții sporite studiului unor noi ramuri sau capitole ale disciplinelor clasice. Este un fenomen riguros obiectiv creșterea ponderii disciplinelor matematice în liceul de cultură generală, ca și acela al sporirii cunoștințelor de fizică și chimie din domeniul unor ramuri nu dezvoltate ale acestora (de exemplu de fizică nucleară sau de

chimia macromoleculor, de exemplu), dar dezvoltarea tradiției acestora și a predării aplicațiilor lor practice nu trebuie să dăuneze pregătirii umaniste a elevilor. Nu numai egalizarea pe clase a materiilor studiate, renunțarea la amănuntele nesemnificative sau eliminarea unor mai mult sau mai puțin evidente paralelisme reprezintă soluția creșterii conținutului de cultură generală fără supraîncărcarea elevului, ci în special — și studiul are meritul de a fi arătat această cale — accentuarea modului de prezentare sintetică a sumei de cunoștințe, esențiale ale fiecărei discipline”.

Stabilirea ponderii între diferitele elemente ale culturii generale este în aparență complicată în timpul timpului de proces de ameliorare „din mers” a conținutului procesului de învățămînt, proces impus de nevoia permanenței sale actualizării, a modernizării sale. Privind lucrurile numai pe latura culturii generale, trebuie spus că procedul preconizat de unii — și, pare-se, urmat în parte de cîteva dintre noile programe și manuale — este cel pe care, la o judecată simplă, l-ar inspira legile mecanicii. Ca să poți adăuga trebuie să scoți. Și așa se întîmplă că se fac auzite propuneri legate de introducerea funcțiilor Hilbert, pe care elevii nu le-au studiat pînă

la un mare surplus de eforturi — înseamnă a submina însăși posibilitatea unei temeinice specializări. În legătură cu aceasta, prof. univ. Mihai Marinescu crede că este necesar să se treacă la o studiere științific organizată a aptitudinilor elevilor în anul care precede specializarea, această studiere urmînd a fi realizată de un specialist bine pregătît, în ore speciale afectate, cu un program și cu obiective bine urmărite.

Un cec la purtător

Oricît s-ar discuta asupra culturii generale și oricîte definiții i s-ar da, nu se poate să nu se recunoască însușirea ei de a se îmbogăți conținut, faptul că nu fost, nu este și nu va rămîne, la nici un nivel al dezvoltării societății, un dat fix. Este de aceea extrem de dăunător ca școala s-o livreze standardizat și fără a ține seama de individualitatea elevilor săi, să le creeze acestora o viziune statică asupra propriei lor culturi generale. În fond, procesul revine la a-l pune pe elev în contact cu cele mai de seamă valori ale culturii, în scopul de a-l ajuta să înțeleagă nu numai variatele și bogățiile culturii din trecut, dar și procesul ei de permanență și îmbogățire cu noi și noi creații ale genului omenesc.

„În această lumnă vorbind, apare clar — subliniază conf. univ. dr. Ion Stanciu — că școala nu poate da totul, ci numai ceea ce, pînă la un anumit nivel, constituie o bază informativă și formativă în același timp, pentru ca tînrul ajunsesă la bacalaureat să-și găsescă la cultură hrana sa spirituală continuă”. Reluînd această idee, prof. univ. dr. docent Gh. Alexa, de la Institutul politehnic din Iași, precizează: „Înstruind, oamenii școlii vîd în informațiile pe care le dau de la catedră și un mijloc al ajutorului căruia se pun bazele procesului de educație permanentă. Cu alte cuvinte, esența școlii rămîne aceea de a cultiva, o dată cu tot ceea ce dă elevilor săi pe plan informațional, nevoia de cultură”.

„Învățînd” fără a se sensibiliza și memorînd fără a se cultiva, elevii nu ar putea ajunge, la terminarea liceului de cultură generală să dobîndească, să stăpînească și să continue să-și dezvolte o cultură generală. Tocmai aici stă nevoia ca, o dată cu formarea pe parcurs a culturii generale a elevilor, școala să cultive și să stimuleze, sub cele mai variate forme, nevoia de cultură,

Cînd poate să înceapă pregătirea de profil?

Nu este cazul să insistăm aici asupra faptului că cel mai de seamă teoreticienii ai educației se referă, în legătură cu momentul începerii diferențierii studiului în cadrul liceului de cultură generală, nu la o etapă de timp, ci la una de conținut. Firește, începutul profilării nu poate fi

stabilît decît după ce o dată cu însușirea elementelor de bază ale culturii generale, au apărut și primele manifestări indubitabile ale unei înclinații. „În condițiile unei educații îngrijite, după cum sublinia prof. univ. Gh. Mastacan, ale unei educații în cadrul căreia s-a manifestat o susținută preocupare pentru cele mai variate activități ale elevilor tocmai în vederea cunoașterii și dezvoltării înclinațiilor lor, procesul de instruire într-o specialitate anume poate începe timpuriu”. Anume consideră conf. univ. dr. Ion Stanciu, la vîrsta de 14—15 ani. Dar, dacă acum elevii se pot orienta spre licee de specialitate sau spre una din secțiile liceului de cultură generală, nu este mai puțin adevărat că nu sînt realizate condițiile obiective necesare orientării spre secția clasică. Aceasta deoarece elevii nu au studiat în școala generală limbele latină și greacă. Poate că ar fi bine, de aceea, ca orientarea spre această secție să înceapă din clasa a XI-a, elevii respectivi fiind recrutați dintre cei a căror înclinație în această direcție este realmente de luat în considerare”.

A insistă asupra unei specializări prea timpurii înseamnă a îngusta posibilitățile de dezvoltare armonioasă a tinerii generații și în unele cazuri — pe care viața le corectează (atunci cînd le corectează) cînd individului un mare surplus de eforturi — înseamnă a submina însăși posibilitatea unei temeinice specializări. În legătură cu aceasta, prof. univ. Mihai Marinescu crede că este necesar să se treacă la o studiere științific organizată a aptitudinilor elevilor în anul care precede specializarea, această studiere urmînd a fi realizată de un specialist bine pregătît, în ore speciale afectate, cu un program și cu obiective bine urmărite.

Oricît s-ar discuta asupra culturii generale și oricîte definiții i s-ar da, nu se poate să nu se recunoască însușirea ei de a se îmbogăți conținut, faptul că nu fost, nu este și nu va rămîne, la nici un nivel al dezvoltării societății, un dat fix. Este de aceea extrem de dăunător ca școala s-o livreze standardizat și fără a ține seama de individualitatea elevilor săi, să le creeze acestora o viziune statică asupra propriei lor culturi generale. În fond, procesul revine la a-l pune pe elev în contact cu cele mai de seamă valori ale culturii, în scopul de a-l ajuta să înțeleagă nu numai variatele și bogățiile culturii din trecut, dar și procesul ei de permanență și îmbogățire cu noi și noi creații ale genului omenesc.

„În această lumnă vorbind, apare clar — subliniază conf. univ. dr. Ion Stanciu — că școala nu poate da totul, ci numai ceea ce, pînă la un anumit nivel, constituie o bază informativă și formativă în același timp, pentru ca tînrul ajunsesă la bacalaureat să-și găsescă la cultură hrana sa spirituală continuă”. Reluînd această idee, prof. univ. dr. docent Gh. Alexa, de la Institutul politehnic din Iași, precizează: „Înstruind, oamenii școlii vîd în informațiile pe care le dau de la catedră și un mijloc al ajutorului căruia se pun bazele procesului de educație permanentă. Cu alte cuvinte, esența școlii rămîne aceea de a cultiva, o dată cu tot ceea ce dă elevilor săi pe plan informațional, nevoia de cultură”.

„Învățînd” fără a se sensibiliza și memorînd fără a se cultiva, elevii nu ar putea ajunge, la terminarea liceului de cultură generală să dobîndească, să stăpînească și să continue să-și dezvolte o cultură generală. Tocmai aici stă nevoia ca, o dată cu formarea pe parcurs a culturii generale a elevilor, școala să cultive și să stimuleze, sub cele mai variate forme, nevoia de cultură,

secovenite

Cursuri de pregătire pentru examenul de gradă didactică

În vacanța de primăvară, între 25 martie — 5 aprilie a.c., Institutul de perfecționare a cadrelor didactice din București organizează o serie de cursuri de pregătire pentru profesori în vederea examenelor de acordare a gradelor didactice. Aceste cursuri vor avea loc după cum urmează:

În București, pentru specialitățile: istorie, filozofie, economie politică, pedagogie, psihologie, logică (la Liceul de muzică nr. 1, din strada Principatele Unite nr. 63); matematică (la Liceul „Mihai Viteazul”); fizică și chimie (la Liceul „Matei Basarab”); științele naturale (profesoarele, la Liceul nr. 10, din strada Icoanei nr. 3); profesorii, la Școala din Calea Griviței nr. 189); educatori (la Liceul „Gh. Lazăr”); limba latină și limba germană (la Liceul „Mihai Viteazul”). La

Pitești, la Liceul nr. 1: limba română (cursul de pregătire în vederea acordării gradelor didactice și cursul de perfecționare a profesori care predau la clasele V—VIII); Liceul militar din Breaza, pentru specialitățile: limba franceză, limba rusă, limba engleză. La Liceul pedagogic din Buzău: învățătorii care funcționează în școlile speciale din întreaga țară. Asemenea cursuri de pregătire vor mai fi organizate și în vacanța de vară, între 17—18 iunie a.c. la București, pentru specialitățile: geografie (la Liceul „Mihai Viteazul”); educație fizică (la Liceul pedagogic din strada Petofi nr. 16); muzică (la Liceul de muzică nr. 1, din strada Principatele Unite nr. 63); desen (la Liceul „Matei Basarab”). Pentru lămuriri suplimentare, cadrele didactice interesate se pot adresa Inspectoratelor școlare județene și I.P.C.D. București, Calea Dorobanților nr. 32.

O dezbatere pe tema dezvoltării gândirii logice a elevilor

Recent, Inspectoratul școlar al județului Râmnicu Vilcea, a inițiat o interesantă dezbatere cu tema „Metode și procedee de dezvoltare a gândirii

logice a elevilor”, la care au luat parte numeroși învățători și profesori.

La dezbatere a participat și conf. univ. I. Radu, de la Universitatea „Babeș-Bolyai” din Cluj, care a făcut cunoscute rezultatele unor cercetări privind învățămîntul programat, de natură să contribuie la dezvoltarea gândirii logice a elevilor. Au prezentat de asemenea comunicări interesante un număr de profesori de limba română, matematică, chimie și istorie. Comunicările au fost urmate de ample discuții la care participau în prezent, metodele și procedeele folosite de ei la lecții sau în afara acestora pentru dezvoltarea gândirii logice a elevilor.

Prof. M. SIMEANU
Rm. Vilcea

Tabere-curs de geografie și biologie

Pentru a veni în sprijinul informării și documentării științifice a profesorilor de geografie și de biologie din școlii Societății de științe geografice și Societatea de științe biologice organizează și în această vară tabere-curs cu program de geografie și respectiv tabere-curs cu program de biologie.

Programele taberelor vor cuprinde expuneri asupra unor probleme importante și actuale privind dezvoltarea științelor geografice pe plan mondial, sarcinile și preocupările actuale și de perspectivă ale cercetătorilor geografe și geografilor din țara noastră, precum și asupra unor probleme de însemnătate deosebită în domeniile biologiei generale, fiziologiei vegetale, fiziologiei animale și ecologiei. Un accent deosebit se va pune și pe aplicațiile cu caracter geografic și biologic în zonele străbătute.

Fiecare tabără-curs va avea asigurată o conducere competentă, alcătuită din cadre didactice universitare și cercetători științifici.

La toate taberele — atât cele de geografie cît și cele de biologie — se vor colecta numeroase și variate materiale didactice, alcătuintu-se colecții școlare botanice, zoologice și geologice-geografice.

Taberele-curs pentru profesorii de geografie vor avea loc între 12—31 iulie a.c. în următoarele zone:

- 1) Zona Munților Apuseni, cu sediul la Beius;
- 2) Zona de curbură a Carpaților Orientali, cu sediul la Focșani;
- 3) Zona Munților Banatului și a defileului Dunării, cu sediul la Reșița;
- 4) Zona defileului Turnu-Rosou, cu sediul la Rm. Vilcea. Închiderea taberelor de geografie se face

în orașul Sighisoara, în cadrul unei conferințe la care se va dezbate tema „Geografia în școală”, urmata de o aplicație în Podișul Turnavelor.

Taberele-curs pentru profesorii de biologie vor avea loc după cum urmează:

- 1) Tabără-curs din jud. Cluj — între 15—31 VIII a.c.
- 2) Tabără-curs din județele Iași și Suceava între 15—29 VII a.c.
- 3) Tabără-curs din jud. Constanța (Agigea) între 1—15 VIII a.c.

La taberele-curs poate participa orice profesor de geografie sau de biologie înscris în catedră, membru al S.S.G. și S.S.B. cu cotizația achitată la zi. Fiecărui profesor participant la tabără Societatea îi asigură costul transportului pe C.F.R. pentru venirea și înapoierea la și de la tabără, asistența științifică, unele cazări s.a. Profesorul participant trebuie să suporte personal cheltuielile în valoare de 350 lei pentru masă, deplasări în cadrul programului, cazări la cabane, regie etc.

Profesorii de geografie sau de biologie care doresc să participe la una din aceste tabere-curs vor trimite recomandat la Societatea București, Secțiunea 7, Bd. Șchită Măgureanu nr. 9), pînă la data de 20 aprilie a.c. o cerere personală, pe care directorul școlii va menționa obiectul pe care profesorul respectiv îl predă la ca-

tedră în acest an școlar. Cererea va cuprinde obligatori următoarele date:

- 1) numele, prenumele și adresa completă a domiciliului solicitantului;
- 2) specialitatea dobîndită în facultate (înscris);
- 3) vîrsta;
- 4) vechimea în învățămînt;
- 5) taberele-curs la care a mai participat și în ce an;
- 6) tabără-curs de primă preferință la care se înscrie în anul 1968, precum și o tabără de a doua preferință. O dată cu cererea de înscriere la tabără se va trimite și adeverința sau confirmarea fiabilă, cererii și c., privind achitarea ei a cotizației. Cel care nu sînt membri al S.S.G. sau S.S.B. vor trimite suma de lei 29 la societatea respectivă, o dată cu cererea de înscriere la tabere (5 lei taxa de înscriere ca membru și 24 lei cotizația pe anul 1968).

După primirea acestor cereri, conducerea societăților vor comunica pînă la 10 mai a.c., fiecărui profesor admiterea la tabără-curs și unele înclinații privind participarea la tabără.

Manifestări artistice ale tinerilor profesori

Printre participanții la expoziția de pictură, sculptură și grafică a cenacu-

lui tineretului din cadrul Uniunii Artiștilor Plastici din București, desigur reținem la sala Dalles din Capitală, se afirmă un mare număr de profesori din școlile generale și din licee. Prin calitatea artistică a lucrărilor expuse, prin varietatea problemelor ce și le pun și prin bogăția mijloacelor de expresie folosite, tinerii profesori artiști au început să-și definească pregnant coordonatele personale, în contrast cu un stil propriu, prin care se diferențiază și se impune. Toma Roată, Paula Ribariu, dintre pictorii Corneli Grecu Mihail, Metu, Dumitru. Fostimă dintre sculptorii au reușit să-și creeze un profil ar-

tistic personal. Unii dintre profesorii prezenți în această expoziție, precum Olga Cizek, Nicolae Drăgulin, Cornel Grecu, Rodica Marinescu, Mihail Metu, Dumitru Pasima, Paula Ribariu și-au prezentat amply roadele activității creatoare în expoziții personale. Alții, ca Mihail Bandac, Adrian Benea, Steglind Botșch, Alex. Arghira Călinescu, Adina Caloinescu, Romelu Copilias, Serban Crețiu, Mircea Dumitrescu, George Filipescu, Stefan Iacobescu, Mihail Lebac, Mihail Maeri, Adrian Maffet, George Paul Mihail, Virgil Neagu, Gh. Nicolescu, Vasilica

Picu, Eliza Popovici, Victor Postelnicu, Toma Roată, Iosif Săitar și Spiru Vergulescu au participat la expoziții colective, în țară și peste hotare, ei fiind printre cei ajunși pînă la expozițiile biennale, cele mai de seamă manifestări artistice plastice republicane. Un alt grup de tineri profesori își fac lesnea pe scena publică a artelor plastice în cadrul prezentelor expoziții colective. Aceștia sînt Aurelian Bolea, Valeriu Ciuraru, Amelia Gherasim, Diana Gherasim, Constantin Efrimescu, Clement Etn, Virgil Nicolae Ghinea, Agnes Lazăr și Virginia Videa.

Apropie patruzeci de profesori, îndrumători ai tineretului nostru școlar în domeniul frumuseții și al artei, își afirmă astfel vrednicia creatoare și activă participare la efervescența proces de dezvoltare a artelor noastre plastice.

Conf. univ. dr.
ALEXANDRU
TOHĂNEANU

Prof. Virginia Videa Natură statică cu flori

Perspectivile perfecționării

Printre problemele majore pe care le înscrise Studiul privind dezvoltarea învățămîntului de cultură generală figurau după cum se știe și aceea a perfecționării personalului didactic. Studiul prevede o serie de măsuri axate pe ideea perfecționării, cu repercusiuni directe asupra realizării în cel mai bun mod a obiectivelor instructiv-educative ale școlii.

Pînă acum sarcina perfecționării personalului didactic a revenit în principal, institutelor interregionale de perfecționare a cadrelor didactice. Trebuie recunoscut că aceste instituturi au obținut importante succese, chiar dacă s-au ivit și unele carențe, pe care studiul le semnaleză de altfel. Se pune întrebarea: cine va ocupa în viitor — ca organism metodic-științific de o înaltă specializare — de orientare teoretică, de îndrumare, coordonare și organizare a acțiunilor de perfecționare a cadrelor la nivel județean și republican? Problemele perfecționării sînt extrem de complexe. La intersecția lor se încrucișează teoria științifică în continuu progres, metodologia didactică propusă de cercetările meru sporite ale modernizării învățămîntului, precum și fenomenele pedagogice vii pe care le aduce practica școlară. Prin ce formulă de concepție organizatorică și de conținut pot fi îmbinate toți acești parametri într-o acțiune unitară și convergentă de perfecționare a personalului didactic?

Pentru sporirea eficienței perfecționării, studiul preconizează mai multe măsuri de perspectivă, la care subscriem fără rezervă: informare științifică de specialitate la nivel postuniversitar și postliceal (prin cursurile de învățămînt superior); perfecționare pedagogică-metodică (prin Inspectoratele școlare județene) și îmbunătățirea sistemului de acordare a gradelor didactice (prin comisiile anuale constituite).

În adevăr, cele trei laturi principale ale perfecționării nu pot fi realizate separat, nu pot fi atribuite unor organe care să-și aducă la îndeplinire obiectivele mai mult sau mai puțin „autonom”. Nu trebuie demonstrat că informarea științifică se cuvine să meargă mîna în mîna cu perfecționarea pedagogică-metodică și cu acordarea gradelor didactice. Acesta este un proces unitar, care solicită și o instituție metodic-științifică unitară, chiar dacă aceasta va lucra cu unități în subordine (repartizate teritorial), cu sarcini diferite.

Considerăm că informarea științifică de specialitate (la nivel postuniversitar) nu se poate reduce numai la cursuri prin care cadrele didactice vor fi „puse la curent” cu noile cuceriri ale științei. În definiție, există și apărarea meru și înțelegerea literaturii de specialitate la care pot recurge lucrătorii din domeniul învățămîntului. (Practic, așa se și procedează. Rămîne doar ca forurile competente să asigure dotarea bibliotecilor din școlile comunale, municipale și județene cu izvoarele documentare, cu lucrările de specialitate.

Accentul trebuie să cadă nu atât pe informare, cît pe prelucrarea didactico-metodică a noulor date ale științei. E un adevăr banal că aceste date nu pot fi transmise elevilor într-o formă neprelucrată în raport cu cerințele didactice. Dacă se vorbește atât de insistent în ultima vreme — și pe bună dreptate — despre suprîncercerea elevilor, aceasta din urmă se datorează faptului că noile cuceriri ale științei sînt servite elevilor într-o formă insuficient elaborată didactic. Nu e de mirare, de aceea, că se stîrnească un „enciclopedism” de-a dreptul uluitor în ceea ce privește volumul datelor informaționale ce se pretind elevilor.

Cine va face însă această prelucrare didactică a noulor realizări în variate domenii ale științei, achiziții care vor intra într-un ritm nesemnificativ pînă acum? În mod firesc, această preocupare revine Institutului de științe pedagogice, catedrelor de pedagogie și celor de metodică a predării specialităților. Fără a subestima rolul și importanța Inspectoratelor școlare județene, considerăm că acest aspect al perfecționării pedagogice-didactice le depășește competența. Pe de altă parte, dacă această sarcină va fi atribuită catedrelor de specialitate din univer-

sități și institutele pedagogice, ne îndoiem că, sub forma de cursuri, obiectivele urmărite vor putea fi atinse în mod satisfăcător.

Motivul este ușor de înțeles. Prelucrarea didactică a adevărilor științifice noi necesită o cunoaștere aprofundată a realităților școlii. Noua informație științifică este indicată să fie transmisă fiindcă seama nu numai de cerințele unei „prelegeri universitare” ce se adresează studenților. Aceste cursuri trebuie să se adreseze profesorilor care, la rîndul său, predă elevilor. Vor putea oare cadrele universitare, avînd cu totul alte obiective — pregătirea studenților — să satisfacă cerințele perfecționării pedagogice-didactice a cursanților? Considerăm că obiectivul nu este realizabil, în condiții constituite unor cadre speciale, menite să aducă soluții problemelor mai sus semnătate. Se înțelege că aceste cadre vor trebui să desfășoare și o intensă activitate de cercetare științifică, axată pe obiectivele perfecționării învățămîntului, în toate domeniile de specialitate și la toate nivelele.

Nici îmbunătățirea sistemului de acordare a gradelor didactice nu poate fi concepută ca o acțiune separată de celelalte două aspecte ale perfecționării mai înainte discutate. Sistemul de conferire a gradelor se impune să fie suturat organic cu perfecționarea în domeniul informației științifice și în cel pedagogic-didactic. Devine acută problema pregătirii în continuare a unui corp de inspectori cu o înaltă calificare, capabil să supună unei analize psihopedagogice și de specialitate lecțiile și, în general, activitatea instructiv-educativă a candidaților înscriși la examenul de grad. Lectura proceselor-verbale întocmite asupra inspectoriilor speciale de grad arată că, în numeroase cazuri, aceste documente sînt redactate după un șablon invariabil. Nu apare procesul pedagogic viu, experiența didactică înaintată a celui inspectat, considerată prin prisma efectelor formative — în planul dezvoltării intelectuale și morale a elevilor. Se înțelege că numai științific analizată această experiență poate fi valorificată (popularizată) la nivelul școlii, comunei, județului etc.

Atragerea unor cadre didactice universitare în componența comisiilor instituite pentru inspecțiile speciale, ni se pare numai o formulă provizorie, lipsită de continuitate. În aceste condiții este greu să se ajungă la elaborarea unei metode de învîntămînt superior și a celor speciale. Or, fără acest instrument nu se poate determina nivelul real de pregătire a candidaților pentru gradul respectiv.

Societății că toate aceste argumente pledează — așa cum s-a sugerat și în începutul îndurilor de față — pentru instituirea unui organism anume specializat în problemele multiple și extrem de complexe ale perfecționării personalului didactic. Acesta idee nu exclude însă concurența și a altor factori care pot, chiar trebuie, să-și dea concursul la realizarea obiectivelor perfecționării.

În vederile noastre, acest for superior al perfecționării s-ar ocupa, în egală măsură, de aspectele teoretice, de conținut, metodologice, și organizatorice ale perfecționării. Din acest punct de vedere, cu toate lipsurile cunoscute, apreciem că institutele interregionale de perfecționare au asigurată o strînsă și permanentă legătură cu școala; au colaborat nemijlocit cu secțiile de învățămînt; în frecvente cazuri au recurs și la sprijinul institutelor de învățămînt superior. Considerăm că ideea săntoasă care a stat la baza lor nu trebuie să fie părăsită. Dacă sarcinile perfecționării vor fi preluate de vreo altă instituție, aceasta trebuie să fie anume creată sau, în orice caz, reprofiliată pe obiectivele specifice ale dezvoltării profesionale a personalului didactic. În acest sens, cursurile de informare științifică la nivel postuniversitar, formele de perfecționare pedagogică-metodică, sistemul de acordare a gradelor didactice ș.a.m.d., vor spori eficiența instructiv-educativă a învățămîntului.

Prof. univ.
dr. docent A. CHIRCEV

Folosirea rațională a maiștrilor-instructori

Dar sînt și alte neajunsuri, în afară de acestea. Maistrul se ocupă o oră de pregătire și predarea lecțiilor de zi în atelier cu grupa sa, iar următoarele 5 ore le folosește, cu o mare risipă de timp, pentru controlul la locul de muncă a celor 16-18 elevi. Se creează astfel posibilitatea inactivității maistrilor în aceste 5 ore. Se caută, ce-i drept, pentru ei alte activități, dar acestea îi sustrag de fapt de la misiunea lor.

Cum stau lucrurile în producție? Aici, în cele 8 ore de activitate, pentru aceeași salarizare ca și în școală, maistrul conduce un sector de activitate cu personal numeric de 2-3 ori mai mare decît acela al grupelor de elevi, cu program continuu și activ, cu sarcini de răspundere și cu obligația de a întocmi și diverse scrisori, de a aproviziona locul de muncă cu materiale, de a descifra și studia desenele de execuție, de a efectua controlul de calitate etc.

Fată de această situație considerăm necesară adoptarea unor măsuri organizatorice care să asigure

o pregătire eficientă, cu personal mai puțin numeros, însă desăvîrșit din punct de vedere profesional și pedagogic, preocupat de a-și realiza în cele 5-6 ore sarcina de instruire încredințată.

În acest sens propunem ca grupa de instruire în atelierele școlii pentru elevii anului I să fie efectivul unei clase, deci 30-36 de elevi, așa cum este constituită pentru orele de cursuri. În acest fel se asigură un maistrul la o clasă pe fiecare zi, ca și omogenitatea instruirii elevilor a acestei clase sub controlul aceluiași om. În catalogul clasei va nota un singur maistrul și catalogul atelierului va coincide cu cel al clasei de la cursurile teoretice. Maistrul ce va fi și dirigită va lucra cu toată clasa 3 zile pe săptămînă, adică 50% din timp, ceea ce va crea condiții favorabile și pentru munca de educație.

Trecînd la elevii anului II, constatăm că în prezent ei fac practică 3 zile pe săptămînă în producție sub îndrumarea tehnică a personalului întreprinderii respective, fără să fie

însoțiți de un maistrul-instructor din școală. Măsura preconizată, de a se asigura cadre din școală pentru îndrumarea practicii în producție a acestor elevi, este judicioasă. Maistrul-instructor din școală va avea rolul de a asigura prezența elevilor la locul de muncă, respectarea graficului de rotație, disciplina, întocmirea caietelor de practică etc. Considerăm că este necesar un singur maistrul de practică în producție pentru fiecare unitate în care se efectuează practica cu 2-3 clase simultan și, eventual, doi maistri dacă se depășesc 3 clase în aceeași tură.

Planul de școlarizare, ca și criteriile de încadrare a maistrilor pe anul viitor să fie difuzate pînă în iunie 1968, astfel ca la 1 septembrie cel mai tîrziu ei să poată fi definitivai pe posturi.

Ing. V. TOACSEN
directorul Școlii profesionale
auto din Roșiori de Vede

Pregătirea științifică — factor determinant

Revoluția proclamată în știința și în tehnica actuală impune precizarea teoretică și practică a structurii liceului românesc. Divizibilitatea pe secții: reală (cu subsecțiile fizico-matematică și biologică) și umanistă (cu subsecțiile clasică și modernă) pare să devină mai operantă și mai evidentă. În definitiv, spiritele exacte — o demostrează istoria științelor, a filozofiei și a culturii — s-au format prin matematică, filozofie și gramatică. Paradoxal, dar am milita și pentru o secție în care să se predea matematica și limbile (începînd cu latina). E atîta disciplină cerebrală în studiul matematicii și al sistemelor lingvistice, încît situația lor congeneră ni se pare axiomatică.

Creдем că numai sentimentul contemporan al onora care cultivă tradiția a putut înlătura o omisiune — studierea gramaticii limbii române în liceu, cel puțin la secția umanistă, pe care practica de mult o impunea. Nimic obiectiv n-a putut-o îndepărta pînă acum. Să nu se uite că limbile străine se învață și se organizează pe baza învîntării de sistem sau a tipologiei în raport cu limba maternă. Aspiratiile modernilor spre rigurozitate filologică se sprijină pe buna tradiție a gramaticii românești.

Dar, alături de acestea, creдем că esențial pentru școală (nu pentru profesor) este manualul. Se pare că pînă acum ne-am interesat mai mult de organizare și mai puțin de cărți, de manuale. Să nu pășim ca poezii care se ocupă mai mult de vers decît de poezie. Avem nevoie de manuale alcătuite cu metodă și aplicație, flexibile, îndrăznețe, susținute de mai mulți autori, supuse juriului format de obște didactice. Nu e vorba de concurență, ci de îterahizarea valorilor. Conformis-

mul didactic strivește lăstarele pe care le creștem, frînează nouatea. Studiul în dezbateri pare eliberat de rigorismul formal. Confruntate planurile de învățămînt, se pare că se va îmbunătăți predarea literaturii române, prin introducerea unor capitole de stilistică (fie ea literară sau lingvistică sau și una și alta). Putem însă observa de pe acum o carență a învățămîntului universitar. Cum poți forma specialiști, de vreme ce în facultăți nu se predă un curs de stilistică? Și apoi, manualele din ultimele clase de liceu vor trebui să cuprindă și unele capitole de istorie a limbii române (o schiță istorică).

Am zis-o și cu alt prilej: poate e mai adevărat să se spună specializarea personalului didactic și nu perfecționare. Desigur, nouatea cea mai pregnantă a studiului constă în recomandarea de a se continua specializarea prin cursuri periodice postuniversitare. Gradele didactice să ateste deopotrivă activitatea științifică și metodică-pedagogică. Colocivul despre care se reaminteste trebuie să fie subsumat lucrării științifice originale. Practica de pînă acum, cu lucrări de metodică, împiedică cercetarea sau o limitează, creînd, adesea, o atitudine cedantă la examenele de grad.

Pentru admiterea în facultăți mai semnificativă ni s-ar părea instituirea anului pregătitor, prilej propice de selecție obiectivă, de orientare riguroasă. În felul acesta, bachelauratul va constitui examenul cel mai serios al unui tânăr.

Cu acestea nu am inventariat decât doar cîteva din multiplele sugestii bune pe care le conține studiul supus discuției publice.

GH. POALELUNGI
Facultatea de filologie —
Universitatea București

Sistemul științelor geografice în școală

Studiile elaborate de Ministerul Învățămîntului cu privire la dezvoltarea în continuare a învățămîntului nostru de toate gradele și de toate profilele sînt dezbătute cu mult interes de cadrele didactice, de specialiștii din diferite domenii de activitate, de părinți. Pe linia preocupărilor de acest fel, Societatea de științe geografice a organizat în rîndurile membrilor ei discuții asupra proiectului planului de învățămînt la geografie elaborat de Institutul de științe pedagogice. La discuțiile pe marginea acestui proiect au participat profesori de geografie din școlile generale și liceele Capitalei, de la Universitatea București, de la Institutul de geologie-geografie al Academiei și de la Academia de studii economice.

Ținînd seama de noile condiții create învățămîntului nostru prin prelungirea duratei școlii generale cu 2 ani și a liceului teoretic cu un an, participanții la discuții au subliniat avantajele oferite de următorul proiect de plan de învățămînt la geografie. Pentru școala generală de 10 ani: clasa a III-a: Noțiuni introductive în geografie. Geografia orizontului local (comună, oraș, județ); clasa a IV-a: Geografia patriei. Noțiuni elementare despre glob și continente; clasa a V-a: Geografia generală (geografia matematică; învelșurile geografice; principalele resurse naturale de pe glob; cunoștințe de geografie umană); clasa a VI-a: Geografia regională — continentele sudice și America de Nord; clasa a VII-a: Geografia regională — Europa și Asia; clasa a VIII-a: Geografia Republicii Socialiste România (fizică și economică); clasa a IX-a: Geografia fizică generală cu elemente de geologie; clasa a X-a: Geografia economică a lumii (generală și regională). Pentru liceul teoretic: la clasele a IX-a și a X-a aceleași discipline ca și la clasele respective din școala generală; clasa a XI-a: Geografia fizică a Republicii Socialiste România cu elemente de geologie; clasa a XII-a: Geografia economică a Republicii Socialiste România (studiu pe ramuri și studiu regional). În ce privește numărul de ore necesar predării geografice potrivit acestui plan, s-a apreciat ca strict necesar cîte o oră pe săptămînă la clasele a III-a și a XI-a și cîte 2 ore săptămînal la celelalte clase.

Privit în ansamblu, proiectul de plan menționat mai sus — rezultat al discuțiilor și consultărilor avute — prezintă evidente sporuri calitative în comparație cu planurile de pînă acum. Ele ar putea fi rezumate astfel: o mai armonioasă împletire a logicii didactice cu logica geografiei ca știință; mai strînsa relație între geografie și alte discipline; predarea neîntreruptă a geografiei de la clasa a III-a pînă la clasa a XII-a; o mai judicioasă

asezare a predării cunoștințelor de geografie fizică generală și a celor de geografie regională în clasele V-VII; realizarea în fiecare clasă a premiselor necesare pentru temeinică însușire a cunoștințelor de geografie ce se vor preda în clasele următoare; precumpănirea sintezelor în predarea geografiei la liceu; diminuarea volumului de date, fapte și denumiri geografice nesemnificative pe tot parcursul școlarității; largirea treptată, cu fiecare clasă, a orizontului geografic al elevilor; închegarea principalelor trepte de învățămînt cu studiul geografiei patriei.

S-a apreciat că în structura propusă proiectului de plan cuprinde premisele esențiale pentru îndeplinirea sarcinilor majore ale geografiei ca disciplină școlară informativă și formativă, instructivă și educativă. De asemenea, sînt reflectate evidente legături cu valoroasele concepții pedagogico-metodice ale înaintașilor geografiei românești — S. Mehedinți, G. Vălsan, C. Brătescu ș. a. — care, în toată activitatea lor, au acordat importanța cuvenită locului și rolului instructiv-educativ al geografiei în general și al geografiei patriei în special.

Predată în acest fel de la clasa a III-a pînă la clasa a XII-a, geografie își va îndeplini mai bine menirea și sarcinile sale — cunoașterea geografică a cadrului natural, a populației și economiei lumii pe plan general și pe plan regional, dezvoltarea capacității elevilor de a cunoaște și interpreta just fenomenele naturii, cele economice și sociale; de asemenea, formarea, pe această bază, a concepției științifice despre natură și societate, a unor trairice și profunde sentimente de dragoste față de patria socialistă, de respect față de toate popoarele lumii.

În cadrul discuțiilor s-a exprimat dezideratul, unanim acceptat, privind introducerea geografiei ca obiect obligatoriu la examenul de bacalaureat, la toate secțiile, alături de limba și literatura română și istoria patriei. Programul de geografie pentru bacalaureat ar urma să cuprindă numai problemele de bază referitoare la natura, populația și economia țării noastre, care, îmbinate creator cu cunoștințele de alte discipline, să reflecte calitatea și volumul cunoștințelor generale și îndeosebi capacitatea absolutului de liceu de a prezenta în mod interpretativ aspectele esențiale ale culturii, istoriei și geografiei patriei noastre, alături de celelalte cunoștințe din cadrul examenului de bacalaureat.

P. BĂRGĂOANU
lector universitar
C. LI PAȘCU
cercetător principal
la Institutul de științe
pedagogice

Locul culturii tehnice în școala de cultură generală

Nimeni nu mai contestă astăzi importanța deosebită pe care o are pregătirea practică a elevilor, începînd din clasa I și pînă la a XII-a. Considerăm de aceea binevenit faptul că Studiul privind dezvoltarea învățămîntului de cultură generală prevede predarea indeletnicirilor practice la clasele I-IV, continuată cu lucrări practice de atelier în clasele V-VIII și cu studiul disciplinelor de cultură tehnică în liceu. Împreună cu viziile cu caracter didactic organizate în producție, aceste activități sînt menite să-și înarmeze pe elevii cu cunoștințe și deprinderi deosebit de utile în viață, în producție, să le dezvolte dragostea pentru munca fizică, să-i ajute la orientarea școlară și profesională.

În pregătirea practică pe care o realizează școala se manifestă însă unele carențe care influențează negativ asupra eficienței sale. Aceasta, datorită faptului că nu s-au stabilit, în predarea disciplinelor respective, proporțiile cele mai potrivite, că nu se ține suficient seama, în dozarea și eșalonarea lor, de particularitățile de vîrstă, de înclinați-

le, aptitudinile și interesele școlărilor. Conținutul unor manuale (a-colo unde există, căci pentru unele obiecte, ca timpărie, lăcătușărie, electrotehnică, nu există nici un manual), nu răspunde în întregime cerințelor unui învățămînt modern. Sînt domenii importante ale vieții, ale practicii pentru care elevii nu primesc decît cîteva sumare cunoștințe teoretice. De pildă, în liceu se studiază în special mașinile-unelte achiziționate, dar nu se dau deloc cunoștințe despre motorul cu ardere internă. Oare principiile, legile și fenomenele caracteristice motorului cu ardere internă sînt mai prejos decît cele ale așchierii unui metal? Și este mai puțin probabil să întîlnim o absolventă de liceu manevrînd o mașină de rectificat decît să o vedem la volanul unui automobil. Apoi, automobilul nu este întîlnit numai în orașe și centre industriale, ci și în mediul rural, deci ar putea fi studiat și aici. În orice caz elevii din mediul rural ar trebui să studieze tractorul.

Este de neînțeles, de asemenea, de ce nu se studiază motorul electric. Putem găsi oare vreun dome-

niu al activității umane fără prezența altă de utilă a acestui motor? Îl întîlnim începînd din gospodărie — la mașina de spălat rufe, la aspiratorul de praf, la compresorul frigiderului, la ventilatorul de pe birou — și pînă la acționarea a-proape în exclusivitate a mașinilor unelte, la punerea în mișcare a altor instalații și utilaje, la tramvaie, troleibuze, locomotive Diesel-electrice etc.

Există carențe și în modul cum sînt concepute vizitele cu caracter didactic în producție. Nu negăm necesitatea acestor vizite, rolul pe care-l joacă în legarea învățămîntului de viață, de producție. Dar dacă o asemenea vizită la care participă o clasă întregă, adică circa 40 de elevi, este condusă de un singur profesor, e clar că nu se va realiza mai nimic. Ar fi indicat ca vizitele în producție să se facă cu grupe de 10-15 elevi, astfel ca în decurs de 2-3 ore, profesorul să se poată ocupa de fiecare elev în parte. Altfel, chiar în condițiile prelungirii în timp a vizitei, nu se poate realiza prea mult. În plus, dacă profesorul trebuie să conducă o

clasă întreagă, disciplina este menținută cu vîdite greutăți, ceea ce atrage după sine suficiente minusuri în privința atingerii scopului propus.

Indicațiile sînt ca vizitele în producție să se desfășoare în aceeași întreprindere în toți anii de studiu. Or, aceasta determină la elevi o anumită lipsă de interes. Creдем că ar fi mai bine să se viziteze în cursul anilor de studiu mai multe întreprinderi cu specific și profil mai variat.

În cadrul activităților practico-aplicative se înscriu și cercurile tehnice, care au însă în prezent o arie de activitate destul de restrînsă, existența lor fiind în unele cazuri formală. Printre cauzele care determină această situație se numără și faptul că nu întotdeauna cercurile sînt conduse de oameni suficient de competenți, ca și acela că adesea ele au o bază materială foarte săracă. Trebuie deci luate măsuri și în această privință.

Prof. VASILE EMBER
București

PROGRAMELE DISCIPLINELOR PENTRU CONCURSUL DE ADMITERE

ÎN ÎNVĂȚĂMINTUL SUPERIOR

— Pentru anul universitar 1968—1969 —

(Urmare din nr. 938)

Geometria

I. Segmente proporționale. Asemănarea triunghiurilor și poligoanelor: Raportul a două segmente și segmente proporționale. Împărțirea unui segment dat într-un raport dat. O paralelă la una din laturile unui triunghi împarte pe celelalte două în părți proporționale. Consecințe. Reciproca. Două secante oarecare sînt tăiate în părți proporționale de drepte paralele. Construirea celui de-al 4-lea segment proporțional. Împărțirea unui segment în părți proporționale cu mai multe segmente date. Bisectoare interioară (exterioară) împarte latura opusă a unui triunghi în segmente proporționale cu laturile ce pornesc din același vîrf cu bisectoare. Reciproca. Triunghiuri asemenea. Teorema fundamentală a asemănării. Cazurile de asemănare ale triunghiurilor oarecare și dreptunghice. Un fascicul de drepte concurente determină pe două drepte paralele segmente proporționale. Reciproca. Poligoane asemenea. Construirea unui poligon asemenea cu un poligon dat. Descompunerea poligoanelor asemenea în același număr de triunghiuri asemenea și la fel așezate. Reciproca. Raportul perimetrelor a două poligoane asemenea. Centru de asemănare și raport de asemănare.

2. Relații metrice: Teoremele relative la înălțime și la o catetă într-un triunghi dreptunghic. Aplicații la cerc. Construirea mediei proporționale. Teorema lui Pitagora. Teorema referitoare la pătratul unei laturi într-un triunghi oarecare. Calculul înălțimilor. Teorema lui Stewart. Calculul medianelor și bisectoarelor. Calculul razei cercului circumscris. Segmente proporționale în cerc. Puterea punctului.

3. Poligoane regulate: Linia înrîntă regulată. Poligon regulat. Construirea poligoanelor regulate înscrise în cerc și circumscrise unui cerc. Fiecărui poligon regulat îi se poate circumscrie un cerc și în fiecare poligon regulat se poate inscrie un cerc. Două poligoane regulate cu același număr de laturi sînt asemenea. Raportul de asemănare. Calcularea laturilor și apotemelor și pătratului, exagonului, triunghiului echilateral, în funcție de raza cercului circumscris. Relația dintre latura poligonului regulat cu n laturi înscris în cerc și latura poligonului regulat cu numărul dublu de laturi. Calculul laturii poligonului regulat circumscris în funcție de latura poligonului regulat cu același număr de laturi înscris în același cerc. Determinarea lungimii unui cerc și a unui arc de cerc.

4. Arii: Noțiunî despre măsurarea unei arii. Aria dreptunghiului, paralelogramului și rombului. Aria triunghiului în funcție de laturile, de raza cercului circumscris și de raza cercului înscris. Aria trapezului, a poligoanelor regulate, a cercului, sectorului circular și a segmentului de cerc. Compararea ariilor a două triunghiuri asemenea, a două poligoane asemenea, a două cercuri.

DIN MATERIA CLASEI A X-A:

Algebra

1. Analiza combinatorie și binomul lui Newton: Permutări, aranjamente și combinații. Produsul unor binome care diferă prin termenii liberi. Formula binomului lui Newton. Proprietățile formulei binomului. Metoda inducției complete. Suma puterilor asemenea a primelor n numere naturale.

2. Divizibilitatea numerelor și polinoamelor: Teoremele de divizibilitate ale sumei și diferenței. Condiția ca un polinom $P(x)$ să fie divizibil prin $(x-a)$. Regula de formare a citului. Proprietățile divizibilității polinoamelor.

3. Cel mai mare divizor comun și cel mai mic multiplu comun al numerelor și polinoamelor. Aflarea c.m.m.d.c. al numerelor prin algoritmul lui Euclid. C.m.m.d.c. al polinoamelor. Proprietățile c.m.m.d.c. al polinoamelor. Un polinom care este divizibil prin $(x-a)$ și $(x-b)$ este divizibil și prin produsul lor. Aflarea c.m.m.m.c. al polinoamelor cu ajutorul c.m.m.d.c.

4. Numere complexe: Numerele complexe scrise sub formă algebrică. Operații cu ele. Forma trigonometrică a unui număr complex. Operații cu numere complexe exprimate sub formă trigonometrică. Formula lui Moivre. Rădăcinile unității. Ecuații binoame.

5. Proprietăți ale polinoamelor și rezolvarea ecuațiilor: Descompunerea polinoamelor în factori liniari. Polinom identic nul. Condiția ca două polinoame să fie identice. Metoda coeficienților nedeterminați. Condiția ca două ecuații să aibă aceleași rădăcini. Rădăcini comune a două ecuații. Relațiile între rădăcinile și coeficienții unei ecuații de gradul n . Ecuații care admit rădăcina $a + ib$. Ecuații cu coeficienți raționali care admit rădăcina $a + \sqrt{b}$. Transformarea polinoamelor. Limitele rădăcinilor reale. Metoda grupării termenilor. Calcularea rădăcinilor întregi și fracționare.

Geometria în spațiu

I. Introducere

Axiomele geometriei în spațiu. Poziții relative între puncte, drepte și plane. Determinarea planului. Generarea planului.

II. Drepte și plane paralele

1. Drepte paralele cu un plan: Dreapta paralelă cu o dreaptă situată într-un plan și care trece printr-un punct exterior planului este paralelă cu planul. Reciproca. Două drepte paralele cu a treia dreaptă, sînt paralele între ele.

2. Plane paralele: Intersecțiile a două plane paralele cu un al treilea plan sînt drepte paralele. Printr-un punct exterior la un plan se poate duce un plan paralel cu acesta și numai unul. Dacă două plane sînt paralele, orice plan paralel cu primul este paralel și cu al doilea. Segmentele de drepte paralele cuprinse între planele paralele sînt egale. Planele paralele determină pe două drepte oarecare segmente proporționale. Unghiuri cu laturi paralele.

III. Drepte perpendiculare pe un plan

1. Unghiul a două drepte în spațiu: Drepte perpendiculare în spațiu. Condiția ca o dreaptă să fie perpendiculară pe un plan. Printr-un punct dat se poate duce un plan perpendicular cu o dreaptă dată și numai unul. Dacă două plane sînt paralele, orice perpendiculară pe un plan este perpendiculară și pe celălalt. Două plane perpendiculare pe aceeași dreaptă sînt paralele între ele. Printr-un punct dat se poate duce o dreaptă perpendiculară la un plan dat și numai una. Dacă două drepte sînt paralele, orice plan perpendicular pe una este perpendicular și pe cealaltă. Două drepte perpendiculare pe același plan sînt paralele. Locul geometric al perpendicularelor ridicate într-un punct pe o dreaptă dată. Locul geometric al punctelor egal depărtate de un plan. Locul geometric al punctelor egal depărtate de două puncte și de trei puncte date. Punct egal depărtat de patru puncte nesituate în același plan.

2. Perpendiculare și oblice față de plan: Teorema relativă la perpendiculare și oblice coborîte din același punct pe un plan. Reciproca. Distanța unui punct la un plan. Teorema celor trei perpendiculare. Reciproca.

IV. Proiecții

Proiecția ortogonală a unui punct și a unei drepte pe un plan. Teorema relativă la unghiul format de o dreaptă cu un plan. Proiecția unui segment pe un plan. Proiecția arii unui triunghi și a unui poligon pe un plan.

V. Unghiuri diedre. Plane perpendiculare

Semiplan. Unghi diedru. Egalitatea unghiurilor diedre. Unghiul plan corespunzător unui diedru. Plane perpendiculare. Dacă o dreaptă este perpendiculară pe un plan, orice plan trecînd prin dreaptă sau fiind paralel cu ea este perpendicular pe planul dat. Dacă două plane sînt perpendiculare pe un al treilea plan, intersecția lor este perpendiculară pe acest plan.

VI. Poliedre

1. Poliedre. Prisma. Clasificarea prismelor. Paralelipipedul. Diagonala paralelipipedului dreptunghic. Secțiunile făcute într-o prismă prin plane paralele cu baza sînt poligoane egale. Aria prisme. Desfășurarea. Volumul paralelipipedului dreptunghic, drept și oblic. Volumul prismei drepte, triunghiulare și oarecare. Volumul prismei oblice.

2. Piramidă: definiție și clasificare. Secțiunea paralelă cu baza în piramidă. Aria piramidei. Desfășurarea. Volumul piramidei.

3. Trunchi de piramidă. Aria trunchiului de piramidă regulat. Volumul trunchiului de piramidă.

VII. Corpuri rotunde

1. Suprafața cilindrică de revoluție. Cilindru circular drept. Aria cilindrului și desfășurarea lui. Volumul cilindrului.

2. Suprafața conică de revoluție. Conul. Con circular drept. Aria conului circular drept. Desfășurarea conului. Volumul conului.

3. Trunchiul de con circular drept. Aria și volumul trunchiului de con circular drept.

4. Suprafața sferică. Sfera. Determinarea unei sfere. Intersecția unei sfere cu un plan. Calotă și zonă sferică. Determinarea unui cerc pe sferă. Planul tangent la sferă și proprietățile lui. Cilindru și con înscris sau circumscris unei sfere. Aria obținută prin rotirea împrejurul unei axe a unui segment de dreaptă și a unei linii poligonale regulate. Aria zonei și calotei sferice. Aria sferei. Volumul unui sector sferic și al sferei. Volumul segmentului sferic.

mul unui sector sferic și al sferei. Volumul segmentului sferic.

Trigonometria

I. Introducere

Unități de măsură pentru unghiuri și arce, gradul sexagesimal, gradul centesimal, radianul. Relațiile dintre ele. Arce mai mari decît 360° și arce negative.

II. Funcții trigonometrice

1. Definiția funcțiilor trigonometrice. Valorile funcțiilor trigonometrice pentru 30° , 45° , 60° . Variația, periodicitatea și reprezentarea grafică a funcțiilor trigonometrice.

2. Funcțiile trigonometrice ale arcelor: complementare, suplimentare, care diferă cu o jumătate de cerc, a căror sumă este 360° și negative. Reducerea funcțiilor trigonometrice ale arcelor oarecare la acelea ale arcelor din primul cadran.

3. Arce care corespund la o funcție trigonometrică dată. Funcții trigonometrice inverse. Tabele trigonometrice naturale și logaritmice; a) aflarea funcției cînd se dă arcu; b) aflarea arcului cînd se dă cunoaște funcția.

III. Formule fundamentale

1. Relațiile dintre funcțiile trigonometrice ale aceluiași arc. Expri-marea funcțiilor trigonometrice cu ajutorul uneia din ele.

2. Proiecția unui segment și a unui contur poligonal pe o axă. Funcțiile trigonometrice ale unei sume sau diferențe de arce, ale arcului dublu și triplu, ale jumătății de arc. Expri-marea rațională a funcțiilor trigonometrice ale unui arc, cu ajutorul tangentei arcului pe jumătate.

3. Transformarea unei sume sau diferențe de sinusuri și cosinusuri în produse și invers. Transformarea unei sume sau a unei diferențe de tangente și cotangente în expresii calculabile prin logaritmi.

IV. Aplicațiile trigonometriei la geometrie

1. Relațiile între elementele unui triunghi dreptunghic. Rezolvarea triunghiului dreptunghic.

2. Relațiile între elementele unui triunghi oarecare: relația sinusurilor, relația dintre o latură și proiecțiile celorlalte, formula tangentei semidiferenței a două unghiuri, relația sinusului, relațiile unghiurilor în funcție de laturi. Formulele arii triunghiului. Rezolvarea triunghiului oarecare.

V. Identități și ecuații trigonometrice

1. Identități. Identități condiționate.

2. Ecuații trigonometrice: a) care se rezolvă prin ecuații algebrice; b) omogene; c) liniare; d) care se rezolvă prin descompunere în factori. Sisteme de ecuații trigonometrice.

DIN MATERIA CLASEI A XI-A:

Calculul diferențial și integral

1. Noțiuni elementare despre mulțimi. Apartenență, incluziune. Reuniune, intersecție. Mulțimi de puncte pe o dreaptă, intervale. Vecinătățile unui punct.

II. Șiruri: Definiția șirului; și șiruri mărginite, șiruri monotone. Șiruri convergente, definiția limitei unui șir, criteriul de convergență. Convergența șirurilor monotone și mărginite. Numărul e. Operații cu șiruri convergente: suma, produsul, citul. Trezirea la limită în inegalități.

III. Puteri și logaritmi. Puteri cu exponentul real. Logaritmi, logaritmi naturali.

IV. Simbolurile $+\infty$ și $-\infty$. Șiruri cu limita $+\infty$ sau $-\infty$; operații cu $+\infty$ și $-\infty$; operații fără sens.

V. Funcții: Definiția funcției. Funcții reale. Graficul unei funcții. Funcții elementare: polinoame, funcții raționale, funcția putere, funcția exponențială, funcția logaritmică, funcții circulare. Funcții compuse. Funcții monotone. Funcții inverse. Funcții circulare inverse.

VI. Limite de funcții: Definiția limitei unei funcții într-un punct. Operații cu limite de funcții. Limitele funcțiilor elementare. Cazuri de excepție la operațiile cu limite de funcții.

VII. Funcții continue: Definiția continuității unei funcții într-un punct și pe un interval. Operații cu funcții continue. Continuitatea funcțiilor elementare. Funcții continue care au valori de semne contrare la extremitățile unui interval.

VIII. Derivate: Probleme ce conduc la noțiunea de derivată (viteza unui mobil, tangentă la o curbă). Definiția derivatei unei funcții într-un punct și pe un interval. Derivatele funcțiilor: $f(x) = c$, $f(x) = x$, $f(x) = \sin x$, $f(x) = \cos x$. Suma, produsul, citul. Derivatele funcțiilor raționale și ale funcțiilor circulare. Derivata unei funcții compuse. Derivata unei funcții inverse. Derivata funcțiilor exponențiale, a funcției putere, a funcției putere și a funcțiilor circulare inverse. Derivate de ordin superior. Aplicații la rădăcinile multiple ale unui polinom. Aplicațiile derivatei la fizică (viteză, accelerație, debit, intensitatea curentului electric, densitate).

IX. Studiul funcțiilor cu ajutorul derivatelor: Teorema lui Rolle și teorema creșterilor finite. Intervale de monotonie ale unei funcții. Puncte de maxim și de minim. Convexitate și concavitate, puncte de inflexiune. Asimptote. Trasarea graficului funcțiilor. Aplicații: probleme de maxim și minim; separarea și aproximarea rădăcinilor reale ale unei ecuații.

X. Integrale: Primitive. Integrale. Proprietățile integralei. Integrarea prin părți. Schimbarea de variabilă. Calculul arilor și volumelor. Aplicațiile integralei la fizică (centru de greutate, lucru mecanic).

Geometria analitică

I. Geometria pe o dreaptă. Segmente orientate. Teorema lui Chasles. Punct care împarte un segment într-un raport dat. Abscisa mijlocului unui segment.

II. Geometria în plan. Coordonatele carteziene rectangulare ale unui punct. Distanța dintre două puncte. Determinarea poziției unui punct pe o dreaptă care trece prin două puncte date. Coordonatele mijlocului unui segment. Direcția unei drepte. Unghiul a două direcții. Condițiile ca două drepte să fie paralele sau perpendiculare.

III. Linia dreaptă. Determinanți. Determinanți de ordinul II și III. Dezvoltarea după minoră. Regula lui Sarrus. Proprietăți. Orice linie dreaptă se reprezintă printr-o ecuație de gradul I. Orice ecuație de forma $Ax+By+C=0$ reprezintă o linie dreaptă. Semnificația coeficienților. Cazuri particulare. Ecuația dreptei ce trece prin două puncte. Ecuația dreptei în raport cu segmentele determinate pe axe. Condiția ca trei puncte să fie coliniare. Intersecția a două drepte. Condiția ca două ecuații să reprezinte aceeași dreaptă. Fasciole de drepte: a) ce trec printr-un punct dat; b) ce trec prin punctul de intersecție a două drepte date; c) paralele cu o direcție dată. Condiția ca trei drepte să fie concurente.

Raportul în care o dreaptă împarte un segment. Separarea planului în regiuni de o dreaptă. Ecuația normală a dreptei. Distanța de la un punct la o dreaptă.

Aplicații: aflarea înălțimilor unui triunghi, ecuațiile bisectoarelor, aria unui triunghi etc.

IV. Cercul. Ecuația cercului cu centrul în origine și într-un punct oarecare. Determinarea ecuației unui cerc prin trei condiții. Intersecția unei drepte cu un cerc. Ecuațiile tangentei: într-un punct al cercului, paralelă cu o direcție dată, dintr-un punct exterior. Ecuația normalei. Puterea unui punct în raport cu un cerc. Axă radicală a două cercuri. Centrul radical. Intersecția a două cercuri. Aplicații la proprietățile cercului și locuri geometrice.

V. Elipsa. Definiția și ecuația elipsei. Elemente importante ale elipsei. Intersecția unei elipse cu o dreaptă. Ecuațiile tangentei și normalei la elipsă. Aplicații la proprietățile elipsei și locuri geometrice.

VI. Hiperbola. Definiția și ecuația parabolei. Elemente importante ale hiperbolei. Asimptote. Hiperbola echilaterală raportată la asimptote. Intersecția hiperbolei cu o dreaptă. Ecuațiile tangentei și normalei la hiperbolă.

Aplicații la proprietățile hiperbolei și locuri geometrice.

VII. Parabola. Definiția și ecuația parabolei. Elemente importante ale parabolei. Intersecția parabolei cu o dreaptă. Ecuațiile tangentei și normalei la parabolă. Aplicații la proprietățile parabolei și locuri geometrice. Proprietatea optică a parabolei.

FIZICA

Mișcarea mecanică. Relativitatea repausului și a mișcării. Mișcarea rectilinie uniformă. Viteza în mișcarea rectilinie uniformă. Unități de măsură a vitezei. Ecuația mișcării rectilinii uniforme. Mișcarea rectilinie uniform variată. Viteza medie dintr-un interval de timp dat. Viteza la un moment dat. Accelerația. Unități de măsură a accelerației. Formulele vitezei și spațiului în mișcarea rectilinie uniform variată cu și fără viteză inițială. Legea inerției — prima lege a lui Newton. Forța. Frecarea și felurile frecării. Coeficient de frecare. Masa corpurilor. Legătura dintre forță, masa corpurilor și accelerație. Legea a doua a lui Newton. Legea a treia a lui Newton.

Exemple de aplicare a legilor mecanicii în tehnică. Mișcarea corpurilor sub acțiunea forței de gravitație. Căderea liberă a corpurilor. Mărimi fizice fundamentale și derivate. Unități de măsură. Sistemul M.K.S. Lucrul mecanic. Puterea mecanică și ale puterii. Energia cinetică și energia potențială. Legea transformării și conservării energiei în procesele mecanice. Mișcarea circulară uniformă a unui punct material. Viteza liniară și viteza unghiulară. Accelerația centripetă. Formula (fără deducerea ei). Forța centripetă. Forța centrifugă. Mașina centrifugă. Aplicații: separatoare centrifuge, pompe centrifuge. Legea atracției universale. Constanta gravitației. Variația greutății corpurilor cu altitudinea și latitudinea. Compunerea forțelor care acționează pe aceeași direcție. Compunerea forțelor care fac un unghi între ele. Paralelogramul forțelor. Descompunerea unei forțe date în două componente concurente. Compunerea forțelor paralele de același sens și descompunerea unei forțe în două componente paralele de același sens. Centrul de greutate și stabilirea lui experimentală. Echilibrul corpurilor care au un punct, o axă sau o suprafață de sprijin. Felurile echilibrului. Momentul unei forțe. Echilibrul forțelor care acționează asupra unui corp solid ce are o axă de rotație. Pîghia. Scriptetele. Planul înclinat. Surubul. Stabilirea condițiilor de echilibru al mașinilor simple pe baza conservării lucrului mecanic. Randamentul unei mașini simple. Balanța. Transformarea presiunii prin lichide și prin gaze. Legea lui Pascal. Presa hidrolică. Presiunea în lichide. Echilibrul lichidelor nemiscibile și de densități diferite în vase comunicante. Legea lui Arhimede. Plutirea corpurilor. Presiunea atmosferică. Presiunea în lichide și gaze aflate în mișcare. Relația dintre presiune și viteza curentului de fluid. Legea lui Bernoulli pentru tuburi orizontale (fără deducere). Pulverizatorul. Lampa Bunsen. Trompa de apă. Rezistența la mișcarea corpului în lichid și gaze; rezistența în raport cu viteza, secțiunea și forma corpului. Forme aerodinamice. Folosirea relației dintre presiunea și viteza curentului la ascensiunea avionului. Viteza de propagare a undelor elastice. Mișcarea oscilatorie armonică. Propagarea oscilațiilor într-un mediu elastic. Unde transversale și unde longitudinale. Lungimea de undă. Legătura dintre viteza de propagare, lungimea de undă și frecvența oscilațiilor. Reflexia undelor. Rezonanță.

Fizica moleculară și căldura

Principiile fundamentale și bazele experimentale ale teoriei cinetico-moleculare. Difuziunea în corpurile gazoase, lichide și solide. Mișcarea browniană. Mișcarea moleculelor. Mișcarea moleculelor și presiunea. Determinarea ecuației unui cerc prin trei condiții. Intersecția unei drepte cu un cerc. Ecuațiile tangentei: într-un punct al cercului, paralelă cu o direcție dată, dintr-un punct exterior. Ecuația normalei. Puterea unui punct în raport cu un cerc. Axă radicală a două cercuri. Centrul radical. Intersecția a două cercuri. Aplicații la proprietățile cercului și locuri geometrice.

V. Elipsa. Definiția și ecuația elipsei. Elemente importante ale elipsei. Intersecția unei elipse cu o dreaptă. Ecuațiile tangentei și normalei la elipsă. Aplicații la proprietățile elipsei și locuri geometrice.

VI. Hiperbola. Definiția și ecuația parabolei. Elemente importante ale hiperbolei. Asimptote. Hiperbola echilaterală raportată la asimptote. Intersecția hiperbolei cu o dreaptă. Ecuațiile tangentei și normalei la hiperbolă.

Aplicații la proprietățile hiperbolei și locuri geometrice.

VII. Parabola. Definiția și ecuația parabolei. Elemente importante ale parabolei. Intersecția parabolei cu o dreaptă. Ecuațiile tangentei și normalei la parabolă. Aplicații la proprietățile parabolei și locuri geometrice. Proprietatea optică a parabolei.

„Săgetătorul”

(Urmare din pag. 1)

ză și versuri (prima culegere se găsește sub tipar).

Și, firește, pe locul I în activitatea cenacului sînt preocuparea pentru promovarea și afirmarea valorilor. Un prim mijloc îl reprezintă lectura publică a creațiilor proprii și critica — de asemenea publică — a acestora. Bilanț favorabil al criticii acordă un real ascendent artistic. Un „dus race” (și „hidroterapia” este aplicată pe scară destul de largă, pentru a combate fierbintele autosugestiei), nu încheie drumul spre o nouă manifestare, mai grijuliu pregătită. Progresul artistic se măsoară cu creșterea calității producțiilor literare de la o lectură la alta. Exigența artistică o mătură și faptul că doar o treime din „poezi” și o pătrime din „prozatori” au fost cuprinși în antologia care va vedea în curînd lumina tiparului.

Apoi, cu loc concursuri literare, cum a fost concursul închinat celei de a XX-a aniversări a Republicii, organizat cu sprijinul Comitetului ardeleanesc U.T.C. și al „Școlii tinerelelor”, la care au participat 61 de elevi din 20 de licee și au fost decernate 25 de premii, mențiuni și diplome. Desăvîșite de stimulative sînt seratele literare, la care sînt invitați membrii tuturor cenacurilor de elevi din București, înfîlșurile cu itinerar tematic organizate în timpul vacanței. De pe acum sînt selecționați cei mai buni și serioși membri ai cenacului,

care vor participa la tabăra centrală de vară a elevilor scriitori.

Este de bun augur pentru mișcarea literară școlară dragostea cu care e înconjurată de Radiodifuziune, de ziarul „Știința tinerelelor”, care îi pune la dispoziție suplimentul „Prejudiciu”, de revista „Amfiteatru”, de clubul Sindicatului Învățămînt, care îi asigură cadrul material. Credem însă că față de amploarea pe care o capătă mișcarea literară în școli trebuie reglementată mai repede problema asigurării fondurilor și facilitată tipărirea revistelor școlare. Se simte nevoia unei reviste centrale a elevilor, cu apariție lunară. Bine ar fi să se reintroducă momentele literare originale la emisiunea radiofonică „Colegi de liceu”, după cum ar trebui reorganizat și telecenaclul tinereș „Albatrosul”, unde 80% din timp cenzurul e ocupat de cei maturi.

Experiența „Săgetătorului” arată că asemenea cenacuri s-ar putea organiza și în alte orașe ale țării cu tradiție literară, sub egida comitetelor ardeleanesc U.T.C. și a inspectoratelor școlare județene. Presa literară locală ar putea sprijini, eventual printr-o pagină lunară, strădaniile literare ale celor mai tineri condeieri. Organizarea unor cenacuri selective în alte orașe ar îmbogăți considerabil formele de comunicare intelectuală, ar lega, prin dragostea comună pentru literatură, mii de elevi din toate colțurile țării.

„REVISTA DE PEDAGOGIE”

nr. 2 1968

Din sumar:

DEZBATEREA STUDIULUI PRIVIND DEZVOLTAREA ÎNVĂȚĂMINTULUI DE CULTURĂ GENERALĂ.

ION DUMITRESCU, PETRE BĂRBULESCU: Coordonatele integrării sociale a tineretului și practica muncii educative din școală.

MIHAI TIMOȘTE, ILIE ILAȘVICI: Îmbunătățirea programelor de matematică pentru liceu.

MARIN BICIULESCU: Compunerea liberă la clasele I—IV.

MICHAEL ZDRAFCOVICI: Folosirea dialogului în predarea limbilor străine.

ISTRATE ANASTASIE: Cabinet pedagogic modern.

ION BOTA: Învățămîntul românesc din Maramaruș.

PAVEL BINDER: Discuții Oprea, primul discurs umanist român.

ONIȚA GLIGOR: Din presa pedagogică de altădată.

IOSIF ANTOHI: Concepții metodologice în știința educației comparate.

„NATURA”

Seria Geografie — Geologie nr. 1, ianuarie—februarie 1968

Din sumar:

M. Iancu, I. Popovici: Dimitrie Cantemir — precursor al geografiei românești.

I. S. Gheorghiu: România pe meridianele globului.

C. Chișu: Solul — element de diferențiere regională fizico-geografică în Subcarpați.

M. Popescu-Stănescu: Trei dintre cei dintîi geografi: N. Orzhidan, N. Gheorghiu, C. Mironescu.

T. Gh. Mucica: Contribuții la folosirea mijloacelor audio-vizuale în lecțiile de geografie.

El. Dabija: Aspecte metodice ale predării capitoului „Structura scoartei externe a globului — minerale și roci” la clasa a VII-a.

Gh. Vulpescu: Despre prezentarea grafică a manualelor de geografie.

Fr. Ajtay: Planșeta cartografică

A apărut

la chioșcuri și librării
broșura

PROGRAMELE

CONCURSULUI DE ADMITERE ÎN LICEU

PENTRU ANUL ȘCOLAR 1968 — 1969

INSTITUTUL DE CONSTRUCȚII — BUCUREȘTI

ANUNȚA:

scoaterea la concurs a următorului post didactic:

— Șef de lucrări la Catedra de hidrolică și construcții hidrotehnice, disciplina „Irigații și desecări” — poziția 10 din statul de funcțiuni.

Candidații la concurs vor depune la secretariatul Institutului din București, b-dul Republicii nr. 176, în termen de o lună de la data publicării acestui anunț, o cerere la care vor anexa următoarele acte în două exemplare:

— Copie legalizată de pe diploma de stat sau de pe actul echivalent de studii superioare;

— Lucrările științifice ale candidatului, într-un exemplar;

— Certificatul de caracterizare a activității profesionale și sociale a candidatului, eliberat de instituția (întreprinderea) în care acesta își are funcția de bază;

— Memoriu de activitate didactico-științifică, semnat de candidat;

— Autobiografie.

Oel cu funcționează într-o instituție de învățămînt superior sînt obligați să comunice în scris, rectorului sau directorului acesteia, înscrierea la concurs.

Concursul se va ține la sediul Institutului, în termen de 3 luni.

ANUNȚ

Conducerea Liceului nr. 1 din orașul Giurgiu aduce la cunoștința generală că în cursul anului 1969 se va organiza sîrbătorirea a 100 de ani de la înființarea acestei școli. În acest scop adresează tuturor celor care dețin documente și alte informații privitoare la activitatea fostului Liceu „Ion Măiorescu”, rugămîntea să le ofere comitetului de organizare, a centenarului.